

رابطه مردم ژاپن با خارجی ها

- نتیجه یک نظرسنجی -

برگردان و تفسیر : جمشید جمشیدی

مقدمه:

سازمان صدا و سیمای ژاپن¹ دارای یک "مرکز تحقیقات فرهنگی" است که هر پنج سال یکبار از ژاپنی ها در زمینه های گوناگون نظرسنجی² بعمل می آورد. این مطالعات از سال 1973 هم زمان با فروپاشی دیوار برلین آغاز شده و نتایج سی و پنج ساله آن تا سال 2008 اعلام گردیده است. سوالات در زمینه های "اهداف زندگی"، "فرد ایده آل"، "مساله کار"، "دین"، "روابط زن و شوهر، اولیا و فرزندان"، "فعالیت های سیاسی"، "ناسیونالیسم" و مناسبات اقتصادی و غیره مطرح گردیده است. ما در دنباله به معرفی نتایج این نظرسنجی در زمینه "ارتباطات مردم ژاپن با خارجی ها" می پردازیم.

نتایج نظر سنجی:

- در ابتداء پاسخ شرکت کنندگان در نظر سنجی را در باره هشت پرسش زیر جویا می شویم.
- 1- آیا با شخص خارجی که در همسایگی شما زندگی میکند تا بحال سلام و علیک کرده اید؟ (سلام و علیک)،
  - 2- آیا با خارجی در یک محل کار کرده اید؟ (محل کار)،
  - 3- آیا با خارجی در یک مدرسه درس خوانده اید؟ (مدرسه)،
  - 4- آیا با خارجی در یک فعالیت اجتماعی شرکت کرده اید؟ (فعالیت)،
  - 5- آیا شخص خارجی را به صرف غذا دعوت کرده اید، یا او از شما دعوت کرده است؟ (میهمانی)،
  - 6- آیا شخص خارجی را در خانه خود اقامت داده اید، یا او شما را در خانه خود نگهداشته است؟ (اقامت)،
  - 7- آیا خود شما یا کسی از بستگان شما با خارجی ازدواج کرده است؟ (ازدواج)،
  - 8- هرگز با خارجی تماس نداشته ام (ندارم).

هر شرکت کننده آزاد بوده است تا بیش از یک گزینه را انتخاب کند. 28 درصد شرکت کنندگان یک گزینه و 13 درصد آن ها دو گزینه را انتخاب کردند. نتیجه پاسخ های شرکت کنندگان در نظر سنجی در شکل 1 ارایه شده است. آن گونه که از شکل 1 استنباط میشود بالاترین درصد به آن هائی تعلق دارد که هیچگونه تماسی با خارجی ها نداشته اند. 61 درصد ژاپنی ها در سال 1993 تجربه تماس با خارجی نداشته اند

¹ Nippon Hoso Kyoku(NHK): <http://www.nhk.or.jp/>

² این نظرسنجی از مردم، زن و مرد بالاتر از شانزده سال در سراسر ژاپن بصورت مصاحبه حضوری و در فاصله دو تا سه روز انجام گرفته است. تعداد شرکت کنندگان 5400 نفر که در 450 نقطه از کشور به احتساب هر نقطه 12 نفر میباشد. علاقمندان مطالعه دقیق این نتایج میتوانند به اصل کتاب که به زبان ژاپنی نگاشته شده است رجوع کنند: Nb 1151: «編」、NHK 放送文化研究所「第七版」現代日本人の意識構造

ولی این رقم در نوبت های پسین نظرسنجی هر بار کاهش پیدا کرده تا در سال 2008 به 48 درصد رسیده است.

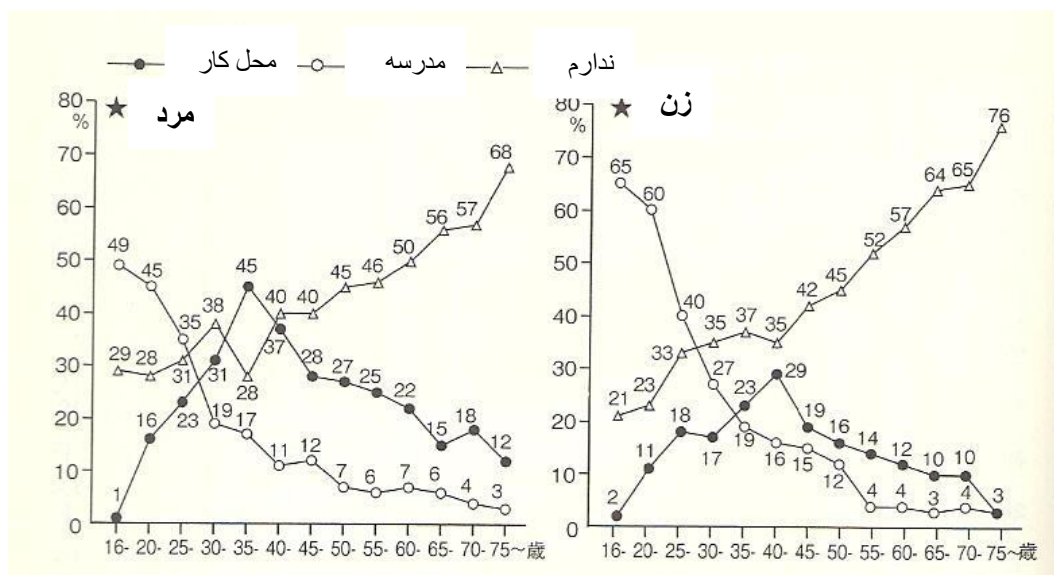

شکل 1 نوع تجربه تماس مردم ژاپن با خارجی ها-
(پاسخ ها چند گزینه ای است)

تماس ژاپنی ها با خارجی از راه های گوناگون مطرح در این نظرسنجی در سال 2008 نسبت به سال های پیشین افزایش مختصری داشته است. به عبارت دیگر می توان این گونه تعبیر کرد که در جمع بیش از نیمی از ژاپنی ها با خارجی ها به نحوی در تماس بوده اند. آمار سال 2008 نشان میدهد که 18 درصد تماس ژاپنی ها با خارجی ها در حد "سلام و علیک" و 18 درصد آن ها در حد تماس های "محیط کار" بوده است. ضمن آمار سال 2008 "صرف غذا" با هم را 15 درصد و "فعالیت اجتماعی" مشترک را 8 درصد و "ازدواج" با خارجی را 6 درصد گزارش کرده است.

تماس و ارتباط های ژاپنی ها با خارجی ها به نسبت افزایش چشمگیر آمار مسافرتین ژاپنی به خارج و سفر خارجی ها به ژاپن بسیار منفعلانه و ضعیف توصیف میشود. طبق آمار که دادگستری ژاپن عرضه کرده است در سال 2008 تعداد مسافرتین ژاپنی به خارج 16 میلیون بوده است که نسبت به 15 سال گذشته 1.3 برابر افزایش داشته است. در مقابل تعداد خارجی هائی که در سال مشابه به ژاپن سفر کردند بالغ بر 9 میلیون 150 هزار نفر و 2.4 برابر نسبت

به 15 سال پیش افزایش داشته است. آمار سال 2008 در مورد سه گزینه "محل کار"، "مدرسه" و "ندارد" در ارتباط با جنس و سن شرکت کنندگان مورد بررسی قرار گرفته است³ (شکل 2).

شکل 2 ارتباط با خارجی در گروه های سنی مختلف مرد و زن

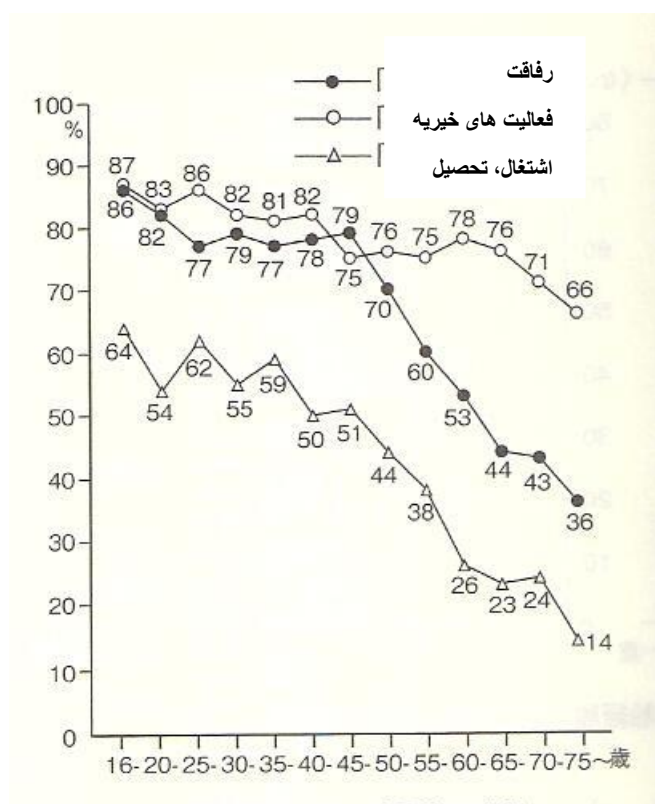
در محل کار 45 درصد مردان از گروه سنی 30 ساله و 29 درصد زنان از گروه سنی 40 ساله با خارجی در تماس بوده اند. تماس با خارجی در محیط مدرسه در جوانان چشمگیر بوده است، برای مردان و زنان گروه سنی 20 ساله بیشترین درصد را داشته است. با افزایش سن تماس با خارجی ها چه در محیط کار و یا در مدرسه بتدریج کاهش پیدا میکند. طبق این منحنی با افزایش سن علاقه به تماس با خارجی ها کاهش می یابد. سالمندان از تماس با خارجی ها امتناع میکنند.

در نظر سنجی سال 2008 با طرح پرسش های دیگری وجود علاقه و حرارت ژاپنی ها به ایجاد پیوندهای عمیق تری با خارجی ها بررسی شده است.

- 1- علاقه دارم با خارجی های کشورهای گوناگون یک رابطه دوستانه برقرار کنم. (رفاقت)،
- 2- علاقه دارم در فعالیت های خیریه به خارجی های محتاج شرکت کنم. (فعالیت های خیریه)،
- 3- در صورت امکان علاقه دارم در خارج به اشتغال یا تحصیل به پردازم. (اشتغال، تحصیل).

³ همان گونه که از نتیجه پاسخ ها مشاهده میشود اگر چه نیمی از ژاپنی ها به نحوی از انحا با خارجی تجربه تماس دارند این تماس ها در سطح بسیار عادی و قشری صورت میگیرد. تماس های حاصل در روابط شغلی و یا در حین تحصیل بسیار نا متعادل و موقتی است. تجربه نشان داده است به محض جدائی از محل کار و یا مدرسه این گونه تماس ها قطع میشوند. تماس های سطحی هرگز به تعمیق تفاهمات و دوستی های مستمر نمی انجامد، حال آن که تفاهمات دوجانبه و ارتباطات فرهنگی مستلزم استمرار و تبادلات جدی ایده ها و گفتن بدون رودربایستی میباشد- ج

نتیجه این نظر سنجی در شکل 3 نشان داده شده است.

شکل 3 تجربه تماس با خارجی- آمار سه علاقه مندی: رفاقت، فعالیت های خیریه، اشتغال یا تحصیل

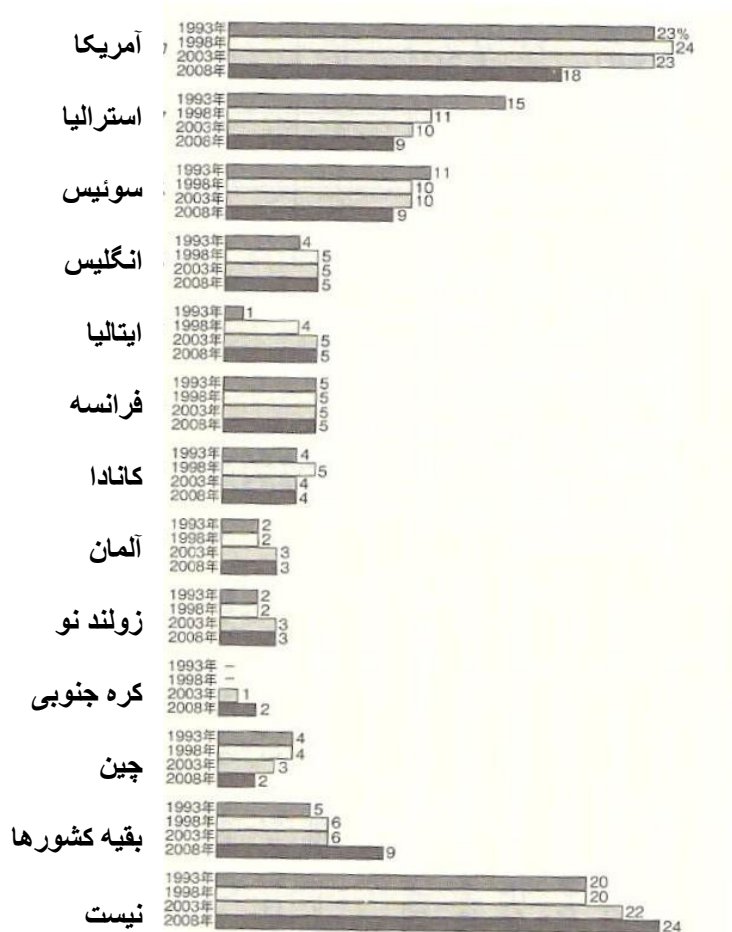
علاقه به شرکت در "فعالیت های خیریه" با نسبت بین 70 و 80 درصد در تقریباً تمام اقشار سنی دیده میشود. گرایش عمومی ژاپنی ها به شرکت در برنامه های یاری رسانی به مردم آسیب پذیر جهان قابل تحسین است. درصد "رفاقت" با خارجی و علاقه به "اشتغال، تحصیل" در خارج در اقشار سنی جوان و میانه سال بالا است ولی این درصد با افزایش سن شرکت کننده در نظر سنجی کاهش یافته است.

در پرسش دیگری کشور مورد علاقه شرکت کننده سوال شده است (شکل 4). در بین کشورهای دنیا کشوری را که ژاپنی ها برگزیدند مانند سال های قبل آمریکا در راس قرار دارد، با این تفاوت که درصد محبوبیت آن از 24 درصد در سال 1998 به 18 درصد در سال 2008 کاهش نشان میدهد. در ردیف دوم و سوم به ترتیب استرالیا و سوئیس از کشورهای محبوب شناخته شده است. از محبوبیت این دو کشور نیز در مقایسه با سال های قبل کاهش مختصری مشاهده شده است.

آن چه که در این نظرسنجی قابل توجه است نبود یا کمبود نام کشورهای آسیایی است. ظاهراً گرایش ژاپنی ها بیشتر بسوی کشورهای غربی است. سهم کره و چین در گزینش ژاپنی ها تنها 2 درصد بوده است. محبوبیت چین از 4 درصد در سال 1993 به 2 درصد در سال 2008 کاهش

یافته است.

اما لازمست بدانیم ژاپنی ها به چه سبب آمریکا را در راس فهرست کشورهای محبوب قرار میدهند. مگر آمریکا نبود که در جنگ جهانی دوم بر سر آن ها بمب اتم انداخت دو شهر هیروشیما و ناگازاکی را با خاک یکسان کرد و حدود سه میلیون شهروند را کشت. علل انتخاب آمریکا به عنوان محبوب ترین کشور در جدول زیر جمع بندی شده است.

شکل 4 گزینش آزاد کشور محبوب خود

نوسان علل محبوبیت آمریکا در بین ژاپنی ها از سال 1993 تا سال 2008

علل محبوبیت آمریکا در بین ژاپنی ها	1993	1998	2003	2008
آزاد و صلح آمیز است	16%	16	16	18
رابطه عمیقی با ژاپن دارد	25	19	19	17
تجربه سفر به آنجا را دارم	9	9	12	12
کشور ثروتمندی است	8	12	11	12
کشور وسیع و پهناوری است	16	17	15	12
طبیعت و محیط زیست شایسته ای دارد	5	7	8	11
در نظر اول خوشم آمد	5	6	5	6

